

[Bertel Dahlgaard.]

andet Navn, men stadig repræsenterende den samme Samling i Rigsdagen og i Folket, da møder den altsaa med sit eget Ansigt, sin egen Kunnen, sin egen Villen; men den er samtidig et Udtryk for den Enighed, der stedse har hersket om den politiske Linie, som Tidens overvældende Begivenheder og i Forbindelse dermed Vurderingen af vort Lands Interesser tilsiger. Det er mit Partis oprigtige Ønske og Haab, at det maa lykkes Regeringen fortsat at samle hele Befolkningen, og Bestræbelserne herfor vil vi yde vor bedste Støtte.

Ogsaa i hele det Aar, der er gaaet siden sidste Finanslovbehandling, har vi maattet se Forbindelsen med Dele af det danske Rige afbrudt. Vi ved, hvor tungt Begivenhederne føles af Færøernes Befolkning, og vi har den dybeste Medfølelse med de fjerne Øers tapre Befolkning, hver Gang vi hører om de svære Tab af Ejendom og Menneskeliv, som lides derude paa Havet. Det er gaaet saa mærkeligt, at nu, da vi er helt skilt fra den færøske Befolkning, føler vi Færøerne nærmere end nogen Sinde før, og vi bevæges, naar færøsk Trofasthed slaar os i Møde. Vi vil gerne føle det som et Symbol paa Samhørigheden, at Øernes Rigsdagsmænd befinder sig paa deres Poster, den ene derhjemme i Bygderne; den anden i Rigets Hovedstad.

Ogsaa til Grønland gaar vore Tanker. Vi længes mod den Dag, da dansk Skib atter kan gaa ind i de grønlandske Fjorde fra det Land, der gennem Aarhundreder har set det som en Mission at værne og højne den lille Folkestamme deroppe i Polaregnesens haarde Natur.

Paa denne Maade gaar vore Tanker mod Nord, og ingen vil undre sig over, at vi som det ældgamle nordiske Folk følger alle vore Stammefrænders Færd. Den nordiske Tanke, den Tanke, at Nordens Lande engang skal finde Vej frem til en nærmere Samvirken, har aldrig kunnet dø. Det 19. Aarhundredes store Statsdannelser her i Europa gav den en realpolitisk Baggrund, fordi de smaa Stater paa nogle faa Millioner Indbyggere maatte tænke paa, hvorledes de vandt Styrke til at hævde sig økonomisk og kulturelt. Og tænker vi os i Dag frem mod den Dag, hvor et organiseret Samarbejde mellem Europas Folk frigør vor Verdensdel fra de Farer, den ulykkelige Kamptilstand medfører, da tror vi ogsaa paa, at et samvirkende Norden til den Tid vil være en stabiliserende og opbyggende Faktor.

Men jo varmere Følelser man omfatter Sagen med, des forsigtigere bør man være

med i dette Øjeblik at opstille bestemte Rammer for Fremtidens Veje paa dette Omraade. Vi ser, der er dem, som allerede i Dag i Tankerne og paa Papiret synes at have løst store Problemer i denne Forbindelse. Meningen er sikkert den bedste, og de Følelser, der ligger bag, er værdifulde, naar de ikke unddrager sig Fornuftens Korrektiv; men Fornuften kræver netop Kendskab til alle Forudsætninger, forinden Konklusionen drages, og vi mangler i Dag en Række af disse Forudsætninger. Vi kender intet til den Verden, der følger efter Krigen, ja, vi kender end ikke, hvad alle Brødrefolkene tænker om dette. Vi ved kun lidt om, hvorledes denne Tids Begivenheder rundt i Nordens Lande vil sætte sig Spor i Sindene, og hvilke Reaktioner de vil afstedkomme. Under disse Forhold lader en fuldt færdig Tankebygning sig ikke opføre.

Vi maa her i Danmark berede Sindene. Vi maa opøve os i at tænke i nordiske Baner, hvor hvert af Folkene hidtil anskuede Tingene væsentlig under Hensyn til egne, snævre Interesser. Men vi maa ikke af forhastet Iver skade den Sag, vi vil fremme.

For alle, i hvis Sind der lever en Længsel efter den Dag, da Freden atter kommer til Folkene, kan det i det hele taget være svært at kaste Evnerne af i de nærmeste Krav; men det er, hvad Landets og Folkets Interesser kræver af os, og saa maa vi fæstne den Overbevisning i vor Bevidsthed, at ogsaa de smaa Folk har en Mission, den Dag Europa skal bygge en ny Fremtid op og de Saar skal læges, som vor Verdensdels ulykkelige Splittelse har tilføjet de kæmpende Folk.

Jeg vender mig nu til de Spørgsmaal og Opgaver, som Krigens Virkninger for os stiller Landet over for.

Finanslovsforslaget, der her er til Behandling, er et af Beviserne paa, med hvilket umaadeligt Tryk Krigens økonomiske Virkninger hviler paa alle Lande, ogsaa dem, der ikke er direkte krigsførende. Det danske Udgiftsbudget nærmer sig nu en Milliard. Det vil sige, at Budgettet i Løbet af 4 Aar er steget med over 400 Mill. Kr. eller med ca. 75 pCt. Skatterne er forøget med et lignende Beløb. Alene disse Tal er Udtryk for, at Krigen har betydet en Revolution i Landets økonomiske Liv. Det er i en saadan Stund, det skal vise sig, om en Nation forstaar Karakteren af de ændrede Livsvilkaar og har Styrke til i sin økonomiske Politik at tage Konsekvensen deraf, eller om gamle Vaneforestillinger